

циална политика.

Спомените на П.Хитов и други извори за тези събития обаче опровергават подобни съмнения. Напротив, доказват, че той имал много по-вярно и реалистично отношение за ситуацията от младите революционери в Румъния и особено от пратеника им и познавал много по-точно действителните насоки и в голяма степен обективно обусловените колебания и затруднения на княжеството да се реши на война. Най-тежък за правителството бил въпросът за възможностите му във времето. А той интересувал най-много българите и другите южни славяни, защото за техните въстанически действия било от първостепенна важност войната да бъде час по-скоро обявена.

Всъщност войводата, наблюдавайки отблизо перипетиите на повече от едногодишните колебания на сръбските правителства за войната и винаги отстоявайки интересите на своя народ и на подготвяното българско въстание, се отнасял напълно реалистично и критично към поведението и съображенията на официална Сърбия за и против войната. Във всеки случай не приемал на доверие гръмките декларации и обещания и се стараел те да бъдат наистина практически осъществявани. Така малко преди в Белград да пристигне Г.Живков, към Хитов се обърнал с предложение българите да побързат с въстанието си добре известният им бивш консул в Румъния В.Живанович, който обещавал съвсем скорошни военни действия на Сърбия срещу Турция. Но срещнал основателните съмнения и възражения на войводата. Като бил осведомен, че правителствената политика все още не е твърдо определена за скорошна война, войводата не се поколебал и да припомни своя и на сънародниците си горчив опит от по-раншни сръбски обещания, останали неизпълнени, и да настоява за твърди гаранции на сегашните сръбски твърдения. Противопоставил фактите и на намерението на Живанович, който очевидно говорел и действал по инструкции на военния министър Т.Николич, да отиде в Букурещ за споразумение с богатите емигранти за участие на българите заедно със Сърбия по време на войната, като те окажат материална помощ на сънародниците си. Българският войвода нямал илюзии за нереалистичността на този опит Сърбия да прехвърли издръжката на четите на българската страна и възразил на сръбския дипломат. "Но аз му отго[в]орих - пише Хитов, - че "старите" ... от 1867 и [18]68 г. тия са се наплашили и няма да зимат участие веч със Сърбия, нито пък с български чети. Защото тия видяха, че не ще да могат да излязат на глава с турското правителство, нито с българските чети, нито пък вярват веч на Сърбия." А „младите“ и да искат да участват, не разполагат със средства. За себе си отговорил, че не е предприел още нищо, като не пропуснал да отбележи, че от правителството не му е даден никакъв сигурен "знак" за войната и за сръбска подкрепа на българите.⁸¹

Другояче казано, чрез В.Живанович заявил ясно на правителството, че българите се нуждаят от реална помощ и понеже с оглед на войната си срещу Турция Сърбия е заинтересована от българското въстание, трябва да им даде сериозни гаранции и действена подкрепа.

След известно време, явно и поради аргументите и твърдостта на П.Хитов,